

"לדורות" סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל שאלון לרישום קורות ניצולת השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים יעלה לאתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il ומוזידים לך מראש על הנכונות לשיתוף הפעולה.

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם פרטי: בלה	שם משפחה: וייט
--------------	----------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה

יש לרשום שמות ומקומות באותיות בדפוס (גם בלועזית) במקומות המסומנים

שם משפחה לפני המלחמה או בתקופתה: נאביצ'ונאק	בלועזית	שם נעורים:
שם פרטי לפני המלחמה או בתקופתה: בלה	בלועזית	מין: ז / נ תאריך לידה: 21.12.1937
מקום לידה (ישוב, מחוז): דונצק	בלועזית	ארץ לידה: אוקראינה
שם פרטי של האב: מרדכי	שם פרטי ושם נעורים של האם: מניה	
שם פרטי של האישה/הבעל (אם היה/תה נשוי/נשואה לפני המלחמה):	שם נעורים של האישה:	
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: דונצק	בלועזית	ארץ המגורים: אוקראינה
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה:	מקצוע לפני המלחמה:	חבר בארגון או בתנועה:
מקומות מגורים בתקופת המלחמה (ישוב, מחוז, ארץ):		
האם היית בגטאות? אילו ומתי?		
האם היית במחנות? אילו ומתי?		
מקום השחרור:	תאריך השחרור:	
האם שהית במחנה עקורים? שם המחנה?	לאן עברת/חזרת לאחר השחרור (ציין מקום)?	
מקומות/מחנות בדרך לארץ:	שנת עליה: 1949	שם האנייה (אם עלה בדרך הים): עצמאות

נא ספרי/ על קורותיך בזמן המלחמה

(ציוני דרך: מעצר וגירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים ביונדראט/תנועות נוער/מחותרת/פרטיזנים, השתתפות בבריחה/התנגדות/לחימה, האם אדם/ארגון יהודי/לא יהודי סייע באופן משמעותי להצלתך; בריחה/הגירה בכפייה, פינוי/אוווקואציה למרכז ברית המועצות):

האוקראינים שיתפו פעולה עם הגרמנים. הם תפסו יהודים וזרקו אותם לתוך מכרות פחם בוערים. מי שברח – ניצל. אמי החליטה לברוח, ולקחה אותנו עם אחותה ואמה. כל אחד החזיק משהו. כשהגענו למזרח רוסיה, אמי אמרה לאחותה שתעזור לה עם הילדים- או שתעזוב. אחותה נשארה (היו ביניהן שש שנים הפרש). משפחתו של בעלי נספתה כולה במהלך המלחמה. כשהגרמנים תפסו אותם, אביו אמר "תעשו טובה, שמישהו מכס יישאר בחיים לספר את מה שעברנו". הוא ברח עם אחיו, והם התחבאו במקומות שונים כגון ערימות חציר. הם למדו לתפור ולסרוג עם מקלות וחוטים. כשהיה מסוכן, הם ברחו ליער וישנו על עצים.

אנא ספרי/ על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ

(ציוני דרך: השחרור וחזרה הביתה, חיים אחרי המלחמה, הבריחה, העפלה/ עליה):

שהייתי בגרמניה שלוש שנים וחצי. הייתי בת שבע או שמונה ועדיין לא למדתי. רצו להכניס אותי לבית ספר גרמני ולא הסכמתי. שנה אחר כך באו שליחים של הסוכנות לגרמניה, הקימו שם בית ספר ותנועות נוער. היתה לי שם מורה למלאכת יד, שמאוחר יותר פגשתי אותה בבית אבות בו אני מתגוררת היום. אמי רצתה לחכות שישראל תשחרר מהבריטים. גרנו על גבעה ובחורף היינו מחליקים על עגלה במורד הגבעה. אני זוכרת שאחותי רצתה רק לגלוש בלי להעלות את העגלה למעלה, בלי לעבוד - אבל לא נתנו לה ובסוף היא התייאשה ועשתה את זה. אמי ואחיה גנבו דברים מאנשים בתחנת רכבת ומכרו אותם לאנשים בתחנה אחרת. זה היה חלק מהכלכלה שלהם כדי לפרנס שבעה ילדים.

נא ספרי/ על חיירך בארץ

(ציוני דרך: לימודים/ תעסוקה, שירות צבאי, פעילות ציבורית או תרבותית, משפחה/ דורות המשך וכו'):

פעם הדחקתי את מה שעבר עליי. רק בארץ, בתנועת הנוער, התחלתי להיזכר במה שהיה. אני זוכרת משחקי נוער... גמרת בית ספר עממי. כשהגענו לארץ גרנו בחיפה ברכוש נטוש, בית בעל חמש קומות. היינו 2 משפחות, לכל אחד היה חדר, בקומה העליונה מטבח משותף וגם שירותים משותפים. היה לנו למי לפנות - אל אחותי שבאה מקפריסין עם בעלה. בלילה הראשון שלנו בארץ ירד גשם והכל היה רטוב. חשבתי שעשיתי פיפי במיטה, עד שהבנתי שרטוב אצל כולם. בעלה של אחותי הלך להתלונן ואמר שזה לא עסק שנקום כל לילה בבריכה. סידרו לנו שנישן חלק מהזמן בצריף ואחר כך היינו במעברה בפרדס חנה. בעלה של אחותי הלך למשרד הביטחון, ואז סידרו לו ולעוד 7 אנשים להיות שותפים בחוף השקט בחיפה, מה שהיה פרנסה טובה.

ההנאה הכי גדולה שלי היתה להיות בים. למדתי עם אחותי לישוט בחסקה. יש לי המון זכרונות טובים מאז שהגענו לארץ. אבי החורג היה במקור עגלון עם סוסים. בארץ הוא קנה סוס ועגלה בתשלומים. בנוסף קנה מאנשים מיטות ישנות, קפיצים, והפך אותם למיטות חדשות - וזו היתה הפרנסה. לידנו היה בית חרושת לקרח והיהודים שם הסכימו שהוא ישים את הסוס בחצר בית החרושת. רציתי ללמוד אז הלכתי לשיעורי ערב בבית ספר תיכון. לאמי לא היה כסף לשלם על הספרים, לכן החתימו אותי עליהם והתחייבתי להחזיר אותם ללא פגע. שמרתי על הספרים מכל משמר, לא נתתי לאף אחד לגעת בהם. גמרת בית הספר התיכון והתחתנתי.

בעלי הגיע לארץ בשנת 1947 עם עליית הנוער מקפריסין, לקיבוץ ליד נתניה. כל החברים שלו ביקשו להתגייס ביחד והגיעו לחיל אוויר, למדו בתל-נוף. כל אחד רכש מקצוע בתחום התעופה - בעלי היה מכונאי מטוסים. הכרנו בחוף הים ליד בית החולים רמב"ם בחיפה, דרך מכרים משותפים שהכירו בינינו.

לאבי החורג היו 4 ילדים, ויחד עם אמי היה להם ילד אחד. בגרמניה הג'וינט היו אוספים ילדים יתומים לאימוץ בקנדה ובאמריקה. אבי סידר ששלושה מילדיו יאומצו. הבת הרביעית עלתה עם עליית הנוער ב-1947. כך אמי והוא נשארו עם שלושה ילדים והיה להם יותר קל. בשנת 1959 אמא שלי, בעלה ושתי הבנות נסעו לארצות הברית. אני כבר הייתי נשואה ולא רציתי לנסוע. בעלי אמר - "חייתי מספיק בגלות, לא רוצה יותר". הם גרו שם משנת 1959 ועד שנת 1986 ואמי נפטרה שם. יש לי שתי בנות ובן שחלה בלוקמיה ונפטר בגיל 9 וחצי. הוא נולד בשנת 1967.

ראיון: סמדר שילה
ירושלים. אוקטובר 2010
עריכה: אלינה נאור